

ХУЛОСАИ
шурои диссертатсионии 6Д.КОА-020
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илм

Парвандай аттестатсионии № _____
Қарори шурои диссертатсионӣ аз 21.09.2023, № 42

Барои сазовор донистани Холов Шодмон Ятимович, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба дараҷаи илмии номзади илми филология.

Диссертатсияи Холов Шодмон Ятимович дар мавзуи «Пайдоиш ва ташаккули радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ дар Тоҷикистон (дар мисоли радиоҳои «Имruz» ва «Ҳовар»)», барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илми филология аз рӯи иҳтисоси 10.01.10 – Рӯзноманигорӣ дар ҷаласаи шурои диссертатсионии 6Д.КОА-020-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (734025, шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17; фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 7-уми январи соли 2022, таҳти № 23) 23-юми июни соли 2023, суратмаҷлиси № 38 ба ҳимоя қабул гардидааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ Холов Шодмон Ятимович 30-юми сентябрی соли 1987 дар ноҳияи Ёвон таваллуд шудааст. Соли 2011 факултети журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро бо иҳтисоси «Журналистарҷумон» (забони англӣ) ҳатм кардааст. Фаъолияти кориашро ба ҳайси омузгори забони англӣ дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии № 14-и ноҳияи Ёвон шурӯъ кардааст. Аз якуми январи соли 2011 то 30 марта соли 2012 дар рӯзномаи “Имruz News” ба ҳайси хабарнигор кор кардааст. Аз 18-уми майи соли 2012 то 2-юми августи соли 2012 ба ҳайси муҳаррири Идораи барномаҳои таҳлилии сиёсии Радиои “Тоҷикистон” ва аз 3-юми августи соли 2012 то 4-уми апрели соли 2013 ба ҳайси масъули сомонаи Радиои “Тоҷикистон” кор кардааст. Аз моҳи майи соли 2013 то ҳол дар рӯзномаи “Имruz News” фаъолият мекунад.

Аз соли 2016 то соли 2020 аспиранти шӯббаи ғойбонаи кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии факултаи журналистикаи телевизион ва радиои МДТ «Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода» буд.

Диссертатсия дар кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии факултаи журналистикаи телевизион ва радиои Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода иҷро шудааст.

Роҳбари илмӣ: доктори илми филология, профессори кафедраи журналистикаи байналхалқии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Муқимов Муҳамадӣ Аминович.

Муқарризони расмӣ:

1. **Сайдмурод Ҳочазод** – доктори илми филология, профессори кафедраи забони тоҷикии Донишгоҳи давлатии омузгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ;
2. **Раҳимҷон Ҳушдил** – номзади илми филология, сармуҳаррири Muassisai давлатии маҷаллаи «Илм ва ҳаёт».

Муқарризони расмӣ ба диссертатсия тақризи мусбат пешниҳод намудаанд.

Муассисаи пешбар – Муассисаи таълимии байнидавлатии таҳсилоти олии «Донишгоҳи (Славянӣ) Россия ва Тоҷикистон» дар тақризи мусбати худ, ки аз ҷониби раиси ҷаласа – доктори илми филология, профессор, мудири кафедраи ВАО-и чопӣ ва PR Муллоев Ш. Б., эксперт – номзади илми филология, дотсенти кафедраи ВАО-и чопӣ ва PR Салимзода О.С., котиби илмии ҷаласа – номзади илми филология, дотсенти кафедраи ВАО-и чопӣ ва PR Афсаҳзод А.А. имзо гардида, бо имзою муҳри ректори муассиса, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Файзулло М. Қ. тасдик ва пешниҳод шудааст, қайд намудааст, ки диссертатсияи номзадии Холов Шодмон Ятимович дар мавзуи «Пайдоиш ва ташаккули радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ дар Тоҷикистон (дар мисоли радиоҳои «Имрӯз» ва «Ховар»)» ба талаботи бандҳои 31-37-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 тасдик шудааст, мувоғиқ буда, муаллифи он ба дараҷаи илмии номзади илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.01.10 – Рузноманигорӣ сазовор мебошад.

Муқарризон ва муассисаи пешбар бо назардошти муқаррароти бандҳои 67-70 ва 74-75-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 тасдик шудааст, интиҳоб ва таъин гардидаанд.

Интиҳоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар ба он асоснок мегардад, ки онҳо мутахассисони бевоситай соҳаи рузноманигорӣ буда, дар корҳои илмию таҳқиқотӣ фаъолона иштирок менамоянд ва дар ин самт асару мақолаҳои зиёде таълиф кардаанд, ки мазмуну муҳтавои онҳо ба мавзуи диссертатсияи мазкур иртибот дорад.

Довталаби дараҷаи илмӣ доир ба мавзуи диссертатсия 10 мақолаи илмӣ ба нашр расонидааст, ки аз ин номгӯй 7 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандай Комиссияи олии аттестационии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷоп расидаанд. Маводи интишоргардида нуктаҳои асосӣ, натиҷаҳо ва мазмуни диссертатсияро инъикос намуда, саҳми шахсии муаллифро собит менамоянд.

I. Таълифоти муаллиф дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандай Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

[1-М]. Холов, Ш. Ҳамрангӣ дар барномаҳои радиои “Имruz” ва “Ховар” / Ш. Холов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (маҷаллаи илмӣ). Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе: Сино, 2017. – № 4/4. – С. 297-302. ISSN 2413-516X

[2-М]. Холов, Ш. Мавқеи жанрҳои хабарӣ дар радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ (дар мисоли радиоҳои “Ховар” ва “Имruz”) / Ш. Холов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (маҷаллаи илмӣ). Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе: Сино, 2017. – №4/7. – С. 296-299. ISSN 2413-516X

[3-М]. Холов, Ш. Заминаҳои пайдоиши радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ дар Тоҷикистон / Ш. Холов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (маҷаллаи илмӣ). Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе: Сино, 2018. – №1. – С. 292-298. ISSN 2413-516X

[4-М]. Холов, Ш. Барномасозӣ дар радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ: вазъ ва мушкилот / Ш. Холов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (маҷаллаи илмӣ). Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе: Сино, 2018. – №4. – С. 295 – 300. ISSN 2413-516X

[5-М]. Холов, Ш. Таъсис ва ташаккули Радиои “Ховар” / Ш. Холов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (маҷаллаи илмӣ). Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе: Сино, 2019. – №4. – С. 305-309. ISSN 2413-516X

[6-М]. Холов, Ш. Я. Мақоми жанрҳо дар радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ / Ш. Я. Холов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (маҷаллаи илмӣ). Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе: Сино, 2020. – № 4. – С. 271-276. ISSN 2413-516X

[7-М]. Муқимов, М. А., Холов, Ш. Рушди шабакаҳои радиоии иттилоотиву фароғатӣ дар Тоҷикистон / М. А. Муқимов, Ш. Холов // Паёми донишгоҳи давлатии Кулоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ. Бахши илмҳои таъриҳ ва бостоншиносӣ, педагогика ва филология (маҷаллаи илмӣ). – Душанбе, 2023. – № 2 (31) 2023. – С. 5-11. ISSN 2616-5260

II. Мақолаҳои муаллиф дар маҷмуаҳо ва нашрияҳои дигари илмӣ:

[8-М]. Холов, Ш. Я. Риояи меъёрҳои ахлоқии фаъолияти журналисти ва дигар конунҳои ВАО дар Радиои “Имruz” / Ш. Я. Холов // Журналистикаи байналхалқӣ (Маҷмуаи мақолаҳо). – Душанбе: “Мегапринт”, 2014. – №6. – С. 128-129.

[9-М]. Холов, Ш. Умумият ва тафовути барномаҳои радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ (дар мисоли радиоҳои “Имruz” ва “Ховар”) / Ш. Холов // Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмию амалий (б-уми апрели соли 2023) дар мавзуи “Радиои муосири тоҷик: вазъ ва дурнамо”. – Душанбе, 2023. – С. 151-157.

[10-М]. Холов, Ш. Саҳми Аминҷон Шукуҳӣ дар рушди низоми радиошуనавонӣ / Ш. Холов // Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалии

«Аминчон Шукухӣ ва ҷойгоҳи ӯ дар адабиёти нимаи дуюми садаи XX», (09 июни соли 2023). – Душанбе: Матбааи ДМТ, 2023. – С. 261-267.

Ба автореферати диссертатсия аз муассиса ва муҳаққикони зерин тақризҳо ба шурои диссертатсионӣ ворид шудаанд:

1. Тақризи номзади илми филология, директори Радиои «Тоҷикистон» О. Саидзода мусбат буда, ду эрод пешниҳод шудааст:

1. Муҳаққик мавқеи жанрҳои хабариро дар барномасозии радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ таҳлил карда, дар автореферат танҳо аз 5 жанр ном бурдааст. Дигар жанрҳоро ҳам зикр карда, ҷойгоҳи онҳо дар инъикоси мавзухои рӯз дар радио гуфта мешуд, бехтар буд.

2. Муҳаққик ҳангоми навиштани радиои «Имрӯз» ва радиои «Ховар» калимаи «радио»-ро ҷое бо ҳарфи хурд, ҷое бо ҳарфи калон навиштааст. Муҳаққик агар аз услуби ягона истифода мекард, боз ҳам хубтар мешуд.

2. Тақризи номзади илми филология дотсенти кафедраи журналистика ва назарияи тарҷумаи МДТ «Донишгоҳи давлатии Ҳуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров» И.Т. Қосимова низ мусбат буда, дар он дастовардҳои довталаб ва аҳаммияти назарию амалии таҳқиқ таъкид гардида, ҳамзамон, ду эрод манзур шудааст:

1. Дар матни автореферат аз муҳаққикони рус иқтибос камтар ҷой доранд. Бехтар мебуд дар баробари муҳаққикони доҳилий барои тақвияти фикр ва ғанитар шудани муҳтаво аз китобу рисолаҳои русӣ иқтибоси бештар оварда мешуд.

2. Дар фасли дуюми боби сеюм, ки «Таҳияи барномаҳо дар қолаби жанрҳои таҳлилий ва бадей-публисистӣ» ном дорад, дар бораи мавқеи жанрҳои таҳлилий дар таҳияи барномаҳои радиоҳои «Имрӯз» ва «Ховар» маълумот кам оварда шудааст. Бояд мушаххасан гуфта мешуд, ки аз имконоти қадом жанрҳои таҳлилий дар ин радиоҳо истифода мешавад.

3. Дар тақризи номзади илми филология, дотсент, мудири кафедраи рӯзноманигории Донишгоҳи давлатии Ҷоҳар ба номи Носири Ҳусрав С. Шарипов муҳиммияти мавзуи таҳқиқ баён гардида, эроду пешниҳодҳои зерин манзур шудаанд:

1. Муаллиф кори хуб кардааст, ки аз рисолаву китобҳои муҳаққикони тоҷику рус истифода кардааст. Аммо ҳангоми гуруҳбандии дараҷаи таҳқиқи мавзӯъ агар асару рисолаҳои олимони русро дар як гуруҳ ва аз муҳаққикони тоҷикро дар гуруҳи алоҳида ҷой мекард, ба назари мо гуруҳбандӣ комилтар мешуд (саҳ. 4-5).

2. Дар фасли сеюми боби дуюм, ки “Монандӣ ва тафовут дар барномасозии радиоҳои «Имрӯз» ва «Ховар» ном дорад, дар як сарҳат фарқияти иштирокчиёни барномаҳои ин ду радиоро мушаххас мекард, ба нафъи кор буд.

Ҳамзамон, ҳамаи муқарризон таъкид месозанд, ки «камбузидои зикршуда ҷузъӣ буда, ба арзиши илмии диссертатсия таъсир намерасонад».

Шурои диссертационӣ қайд менамояд, ки аз тарафи довталаби дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқи илмӣ:

- омилҳои пайдоиш, ташаккул ва инқишифу таҳаввули шабакаҳои радиоии иттилоотиву фароғатӣ **таҳқиқ карда шудаанд**;
- мушкилот ва монеаҳо дар рушди фаъолияти низоми радиошунавонӣ **нишон дода шудаанд**;
- раванди таъсис ва ташаккули шабакаҳои радиоии «Имрӯз» ва «Ховар» **таҳқиқу баррасӣ шудааст**;
- нақши шабакаҳои радиоии «Имрӯз» ва «Ховар» дар фазои иттилоотии Тоҷикистон мушаххасан баррасӣ гардида, вижагиҳои барномасозӣ **нишон дода шудаанд**;
- барномаҳои радиоҳои мавриди пажуҳиш аз рӯйи жанр, мавзуъ, хислат ва таъсири онҳо ба афкори омма **гуруҳбандӣ гардидаанд**;
- соҳтори барномаҳои радиоҳои «Имрӯз» ва «Ховар» **таҳлили муқоисавӣ карда шудааст**;
- мавқеи жанрҳои публистистӣ ҳангоми таҳияи барномаҳои радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ барои инъикоси воқеиёти рӯз ва баррасии масъалаҳои иҷтимоӣ **мушахҳас карда шудааст**;
- нақши радиоҳои «Имрӯз» ва «Ховар» дар инъикосу баррасии масъалаҳои ҷомеа, тарғиби фарҳангу арзишҳои миллӣ, муаррифии дастовардҳои замони Истиқлол ва таҳқими ваҳдату ягонагӣ **собит шудааст**.
- ниёзмандиҳои фазои иттилоотии Тоҷикистон ба шабакаҳои радиоии ҳабариву фароғатӣ **нишон дода шудааст**.

Аҳаммияти назарии таҳқиқ дар он зоҳир мегардад, ки натиҷаҳои пажуҳиш барои таҳқиқи минбаъдаи фаъолияти шабакаҳои радиоии иттилоотиву фароғатӣ замина мегузорад. Диссертатсия сарчашмаи нави илмӣ дар шинохти форматҳои замонавӣ, ки талаботи аудиторияро қонеъ ва уро ба радио ҷалб намояд, маҳсуб меёбад. Муҳтавои диссертатсия барои омуҳтани давраҳои рушди радио дар Тоҷикистон, ҳусусан дар замони Истиқлол, манбаи илмӣ-назариявӣ ба шумор меравад. Ин таҳқиқот то андозае ба рушди илми журналистикаи тоҷик саҳм гузошта, дар баробари дигар пажуҳиши таърихи фаъолияти радиоро дар Тоҷикистон пурра мегардонад.

Дар раванди таҳқиқи мавзуъ ба таълифоти назарӣ ва амалии донишмандони маъруфи соҳа, маҳсусан, асарҳои Т. В. Лебедева, В. В. Смирнов, Г. Лазутина, А. Нуралиев, И. К. Усмонов, М. Муқимов, А. Азимов, М. Муродӣ, А. Саъдуллоев, С. Ҳочазод, М. Абдуллоев, С. Гулов, З. Муъминҷонов ва дигарон такя шудааст.

Ҳангоми пажуҳиши мавзуъ аз методҳои таҳлили анъанавӣ, муқоисавӣ ва сифативу миқдорӣ (контентӣ) истифода шудааст.

Аҳаммияти натицаҳои бадастовардаи довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар амалия ҷунин таасиқ карда мешавад, ки натиҷа ва хулосаҳои таҳқиқ метавонад барои пешбурди кори шабакаҳои радио истифода шуда, дар рушди низоми радиошунавонии тоҷик ёрӣ расонад. Инҷунин, муҳтавои диссертатсия дар дарсу семинарҳои донишгоҳӣ дар баҳшҳои ташаккули радио дар замони Истиклол, омузиши фаъолияти шабакаҳои радиоии иттилоотиву фароғатӣ, жанрҳои радиожурналистика ва амсоли ин барои факултаву шуъбаҳои журналистика ба сифати маводи таълимӣ метавонад истифода шавад.

Баррасии эътиимоднокӣ натицаҳои таҳқиқ нишон доданд, ки дар таҳқиқи диссертационӣ аз концепсияҳои илмӣ ва назарияи журналистикаи ҳориҷию ватаний истифода шудааст. Дар маҷмуъ, дараҷаи эътиимоднокӣ натицаҳои таҳқиқ аз дақиқияти маълумот, коркарди натицаҳои таҳқиқ, ҳаҷми интишорот ва интиҳоби методҳои таҳқиқ бармеояд. Хулоса ва тавсияҳо дар асоси натицаҳои таҳқиқ пешниҳод гардидаанд.

Саҳми шаҳсии довталаби дараҷаи илмиро таҳқиқи мавзуъ, дараҷа ва робитаи таҳқиқ бо барномаҳо ва мавзӯъҳои илмӣ, мақсади таҳқиқ, вазифа, объект, фарзия, марҳила, макон ва давраи таҳқиқ, асосҳои назариявию методологӣ ва навғонии илмӣ таъйид мекунанд. Масъалаҳои асосии таҳқиқ тарҳрезӣ гардида, ҷустуҷӯ ва натиҷагириҳои илмии унвонҷӯ дар диссертатсия, мақолаҳои илмӣ, маъруза дар конференсияҳои чумхурияйӣ ва донишгоҳӣ инъикос ёфтаанд.

Диссертатсияи Холов Шодмон Ятимович бо шиносномаи ихтисоси илмии 10.01.10 – Рузноманигорӣ мувофиқат менамояд.

Дар ҷаласаи шуруи диссертационии 6D.KOA-020 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз 21-уми сентябри соли 2023 дар бораи сазовор донистани Холов Шодмон Ятимович ба дараҷаи илмии номзади илми филология қарор қабул карда шуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шуруи диссертационӣ 13 нафар, аз ҷумла 5 нафар докторони илм аз рӯи иҳтисоси 10.01.10 – Рузноманигорӣ иштирок доштанд.

Дар овоздиҳӣ 13 нафар иштирок намуд. Аз 15 нафар аъзои ба ҳайати шуруи диссертационӣ шомилбуда овоз доданд: тарафдор – 13 нафар, муқобил – нест, бюллетенҳои беътибор – нест.

Раиси ҷаласа:

муовини раиси шуруи диссертационӣ,
доктори илми филология

Сафаров Умарҳоҷа

Котиби илмии шуруи диссертационӣ,
доктори илми филология
21.09.2023.

Сироҷиддин Эмомалӣ